

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2013. gada 7. novembrī*

Personas datu apstrāde — Direktīva 95/46/EK — 10. un 11. pants — Pienākums informēt — 13. panta 1. punkta d) un g) apakšpunkts — Izņēmumi — Izņēmumu piemērojamība — Privātdetektīvi, kuri rīkojas reglamentētas profesijas kontroles organizācijas interesēs — Direktīva 2002/58/EK — 15. panta 1. punkts

Lietā C-473/12

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Cour constitutionnelle* (Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2012. gada 10. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2012. gada 22. oktobrī, tiesvedībā

Institut professionnel des agents immobiliers (IPI)

pret

Geoffrey Englebert,

Immo 9 SPRL,

Grégory Francotte,

piedaloties

Union professionnelle nationale des détectives privés de Belgique (UPNDP),

Association professionnelle des inspecteurs et experts d'assurances ASBL (APIEA),

Conseil des ministres.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], tiesneši K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] (referents), A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*], K. Toadere [*C. Toader*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretārs V. Turē [*V. Tourrès*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 11. jūlija tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – franču.

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Institut professionnel des agents immobiliers (IPI)* vārdā – *Y. Paquay* un *H. Nyssen*, *avocats*,
- Beļģijas valdības vārdā – *M. Jacobs* un *C. Pochet*, pārstāves, kurām palīdz *B. Renson*, *avocat*,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek*, pārstāvis,
- Nīderlandes valdības vārdā – *B. Koopman* un *C. Wissels*, pārstāves,
- Eiropas Parlamenta vārdā – *A. Caiola* un *A. Pospíšilová Padowska*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *F. Clotuche-Duvieusart* un *B. Martenczuk*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvas 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 31. lpp.) 13. panta 1. punkta d) un g) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Institut professionnel des agents immobiliers (IPI)* [Nekustamā īpašuma aģentu profesionālo institūtu] un *G. Englebert, Immo 9 SPRL* un *G. Francotte* par apgalvotiem valsts tiesiskā regulējuma par nekustamā īpašuma aģenta profesijas praktizēšanu pārkāpumiem.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 95/46

- 3 Direktīvas 95/46 preambulas 3., 8., 10., 37. un 43. apsvērums ir izteikti šādi:

“(3) tā kā iekšējā tirgus, kurā saskaņā ar Līguma 7.a pantu ir nodrošināta preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīva aprīte, izveide un darbība prasa, lai tiktu nodrošināta ne tikai personas datu brīva plūsma no vienas dalībvalsts uz citu, bet arī tiktu garantētas personu pamatbrīvības;

[..]

(8) tā kā, lai likvidētu šķēršļus personu datu plūsmām, personas tiesību un brīvību aizsardzības limenim attiecībā uz šādu datu apstrādi jābūt visās dalībvalstīs vienādam [..].

[..]

(10) tā kā valstu likumu par personas datu apstrādi mērķis ir aizsargāt pamattiesības un brīvības, īpaši privātās dzīves neaizskaramības tiesības, ko atzīst gan Eiropas Konvencijas par cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzību 8. pants, gan Kopienas tiesību vispārīgie principi; tā kā šā iemesla dēļ valstu likumu tuvināšanas rezultāts nedrīkst būt jebkādas to sniegtās aizsardzības samazinājums, bet gan tieši pretēji, tiem jācenšas nodrošināt Kopienā augstu aizsardzības līmeni;

[..]

(37) tā kā personas datu apstrādei žurnālistikas nolūkiem vai literārās vai mākslinieciskās izteiksmes nolūkiem, īpaši audiovizuālajā jomā, būtu jānosaka atbrīvojums no šīs direktīvas zināmu nosacījumu prasībām, ciktāl tas vajadzīgs, lai saskaņotu personu pamattiesības ar informācijas brīvību [vārda brīvību] [..]

[..]

(43) tā kā dalībvalstis var līdzīgā kārtā uzlikt ierobežojumus piekļuves un informācijas tiesībām un personas datu apstrādātāja konkrētiem pienākumiem, ciktāl šie ierobežojumi ir nepieciešami, lai garantētu, piemēram, valsts drošību, aizsardzību, sabiedrisko drošību vai dalībvalsts vai Savienības svarīgas ekonomiskas un finansiālas intereses, kā arī kriminālās izmeklēšanas un kriminālvajāšanas un prasības attiecībā uz ētikas pārkāpumiem reglamentētās profesijās; [..].”

4 Direktīvas 95/46 1. panta 1. punktā ir noteikts:

“Saskaņā ar šo direktīvu dalībvalstis aizsargā fizisku personu pamattiesības un brīvības un jo īpaši viņu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību attiecībā uz personas datu apstrādi.”

5 Direktīvas 95/46 2. panta a) un d) punktā ir paredzēts:

“Šajā direktīvā lietotas šādas definīcijas:

a) “personas dati” ir jebkura informācija attiecībā uz identificētu vai identificējamu fizisku personu (“datu subjektu”) [..]

[..]

d) “personas datu apstrādātājs” ir fiziska vai juridiska persona, valsts iestāde, aģentūra vai jebkura cita institūcija, kura viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus; [..].”

[..]

6 Direktīvas 95/46 9. pantā ir noteikts šādi:

“Dalībvalstis nosaka izņēmumus vai atkāpes no šīs nodaļas, IV nodaļas un VI nodaļas noteikumiem personas datu apstrādei, kas veikta tikai un vienīgi žurnālistikas nolūkiem vai mākslinieciskās vai literārās izteiksmes nolūkiem tikai tad, ja tie vajadzīgi, lai saskaņotu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību ar normām, kas reglamentē vārda brīvību.”

7 Ar nosaukumu “Datu subjektam sniedzamā informācija” Direktīvas 95/46 IV sadaļā ir 10. un 11. pants, kuri attiecinīgi regulē situācijas, kurās dati tiek ievākti no šīs personas un kurās dati netiek no tās ievākti.

8 Direktīvas 95/46 10. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis paredz to, ka personas datu apstrādātājs vai viņa pārstāvis sniedz datu subjektam, no kura ievāc datus, kas uz viņu attiecas, vismaz šādu informāciju, ja vien datu subjektam tā nav zināma:

- a) personas datu apstrādātāja un viņa pārstāvja, ja tāds ir, personas dati;
- b) apstrādes, kurai dati paredzēti, nolūki;
- c) jebkura turpmāka informācija, kā
 - datu saņēmēji vai datu saņēmēju kategorijas,
 - vai atbildes uz jautājumiem ir obligātas vai brīvprātīgas, kā arī atbildes nesniegšanas iespējamās sekas,
 - datu piekļuves tiesību un tiesību koriģēt datus, kas uz viņu attiecas, pastāvēšana,

ciktāl šāda turpmāka informācija vajadzīga, ņemot vērā konkrētos apstākļus, kādos dati ievākti, lai garantētu godprātīgu apstrādi attiecībā uz datu subjektu.”

9 Šīs direktīvas 11. pantā ir noteikts, ka, ja dati nav ievākti no datu subjekta, dalībvalstis paredz to, ka personas datu apstrādātājam vai viņa pārstāvim personas datu reģistrācijas pasākuma laikā vai, ja ir paredzēta datu atklāšana trešajai personai, ne vēlāk kā tad, kad datus pirmoreiz atklāj, jāsniedz datu subjektam vismaz šajā pantā uzskaitītā informācija, ja viņam tā jau nav.

10 Direktīvas 95/46 13. panta ar nosaukumu “Atbrīvojumi un ierobežojumi” 1. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis var pieņemt tiesību aktus, lai ierobežotu 6. panta 1. punktā, 10. pantā, 11. panta 1. punktā, 12. pantā un 21. pantā paredzēto pienākumu un tiesību jomu [piemērojamību], ja šāds ierobežojums ir nepieciešams aizsargpasākums:

- a) valsts drošībai;
- b) aizsardzībai;
- c) sabiedrības drošībai;
- d) kriminālsodāmu noziedzīgu nodarījumu vai reglamentētu profesiju ētikas pārkāpumu profilaksei [novēršanai], izziņai [izmeklēšanai], atklāšanai un kriminālvajāšanai;
- e) dalībvalsts vai Eiropas Savienības svarīgās ekonomiskās vai finansiālās interesēs, ieskaitot monetāros, budžeta un nodokļu jautājumus;
- f) ar oficiālo pilnvaru realizāciju c), d) un e) apakšpunktā minētajos gadījumos pat laiku pa laikam saistītajai uzraudzībai, pārbaudei un reglamentējošām funkcijām;
- g) datu subjekta aizsardzībai vai citu personu tiesību un brīvību aizsardzībai.”

Direktīva 2002/58/EK

- 11 Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 12. jūlija Direktīvas 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV L 201, 37. lpp.) 15. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis var pieņemt tiesību aktus, lai ierobežotu šīs direktīvas 5. un 6. pantā, 8. panta 1., 2., 3. un 4. punktā un 9. pantā minēto tiesību un pienākumu darbības jomu [piemērojamību], ja šādi ierobežojumi ir vajadzīgi saskaņā ar nepieciešamiem, atbilstīgiem un samērīgiem pasākumiem demokrātiskā sabiedrībā, lai garantētu valsts drošību, aizsardzību, sabiedrības drošību un kriminālpārkāpumu vai elektroniskās komunikāciju sistēmas nevēlamas izmantošanas novēršanu, izmeklēšanu, noteikšanu [atklāšanu] un kriminālvajāšanu, kā noteikts Direktīvas [95/46] 13. panta 1. punktā. [...]”

Beļģijas tiesības

- 12 1992. gada 8. decembra Likums par privātās dzīves aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi [*loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel*] (1993. gada 18. marta *Moniteur belge*, 5801. lpp.) tika grozīts ar 1998. gada 11. decembra likumu, ar kuru transponē Direktīvu 95/46/EK (1999. gada 3. februāra *Moniteur belge*, 3049. lpp.; turpmāk tekstā – “1992. gada likums”). 1992. gada likuma 9. pantā, kura 1. un 2. punkts atbilst attiecīgi šīs direktīvas 10. un 11. pantam, ir noteikts pienākums informēt datu subjektu.
- 13 1992. gada likuma 3. panta 3.–7. punktā ir paredzēti šī pienākuma informēt izņēmumi un ierobežojumi, proti, ja personas datu apstrāde tiek veikta tikai un vienīgi žurnālistikas nolūkiem vai mākslinieciskās vai literārās izteiksmes nolūkiem un ja to veic *sûreté de l'État* [Valsts Drošības dienests], *service général du renseignement et de la sécurité des forces armées* [Bruņoto spēku Vispārējais slepenais un drošības dienests], valsts iestādes, lai veiktu savus tiesu politikas uzdevumus, policijas dienesti, lai veiktu savus administratīvās politikas uzdevumus, vai Eiropas centrs, kas ziņo par pazudušiem vai seksuāli izmantotiem bērniem.

Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

- 14 *IPI*, kas izveidots ar Karaļa 1995. gada 17. februāra lēmumu, uzdevums tostarp ir rūpēties, lai tiek ievērota piekļuves nekustamā īpašuma aģenta profesijai kārtība un tā raiti darbotos. Šajā nolūkā tas var celt prasību tiesā, paziņojot tiesu iestādēm par jebkuru piemērojamā tiesiskā regulējuma pārkāpumu. *IPI* savu uzdevumu veikšanai ir ļauts izmantot privātdetektīvu pakalpojumus.
- 15 Savas darbības ietvaros *IPI* lūdza *Tribunal de commerce de Charleroi* [Šarluā Komerctiesai] konstatēt, ka *F. Englebert, Immo 9 SPRL* un *F. Francotte* ir veikuši šim tiesiskajam regulējumam pretējas darbības, un noteikt *F. Englebert* un *F. Francotte* izbeigt dažādas nekustamā īpašuma darbības. *IPI* pamatoja savu prasību ar pierādījumiem, kurus ieguvuši tā izmantotie privātdetektīvi.
- 16 *Tribunal de commerce de Charleroi* šaubās par vērtību, kāda piešķirama pēdējo minēto sniegtajiem pierādījumiem, ņemot vērā iespēju, ka tie tika iegūti, neievērojot prasības par fizisko personu aizsardzību sakarā ar personas datu apstrādi un tādējādi pārkāpjot 1992. gada likumu. Šī tiesa ir norādījusi, ka, pēc *IPI* domām, šī likuma piemērošana, kas prasa iepriekš informēt datu subjektu par detektīvu veikto izmeklēšanu vai, ja dati tiek ievākti no trešām personām, par attiecīgo datu reģistrēšanu, padara neiespējamu privātdetektīva darbību. Šī tiesa šaubās, vai, neattiecinot uz privātdetektīviem šī pienākumu informēt izņēmumus, kas ir citu kategoriju profesionāļiem vai valsts interešu organizācijām, ar 1992. gada likuma 3. panta 3.–7. punktu netiek radīta Konstitūcijai pretēja nevienlīdzīga attieksme. Tādējādi tā vērsās šajā sakarā *Cour constitutionnelle* [Konstitucionālajā tiesā].

- 17 Pēdējā minētā uzskata, ka ir jāpārbauda, vai 1992. gada likums, neparedzot privātdetektīviem Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta d) un g) apakšpunktā paredzētos līdzīgus izņēmumus, pareizi transponē šo normu. Tā norāda, ka ar 1992. gada likuma 3. panta 3.–7. punktu tiek radīta atšķirīga attieksme starp personas, kuras veic žurnālistikas, māksliniecisku vai literāru darbību, kompetentajām drošības un policijas iestādēm un Eiropas centru, kas ziņo par pazudušiem vai seksuāli izmantotiem bērniem, no vienas puses, un personām, kuras darbojas privātdetektīva profesijā, no otras puses, jo tikai pirmie ir atbrīvoti no 1992. gada likuma 9. pantā paredzētā pienākuma informēt.
- 18 Kā uzskata iesniedzējtiesa, šo atbrīvojumu var izskaidrot attiecībā uz veiktajām darbībām, kuras ir saistītas ar publisku informāciju vai kultūras dzīvi, drošības un sabiedriskās kārtības uzturēšanu un visvājāko pamattiesību aizsardzību.
- 19 Privātdetektīvu situācija esot citāda. Iesniedzējtiesa norāda, ka, pat ja to profesiju reglamentē 1991. gada likums, kas nosaka tās aprises un pakārto darbošanos šajā profesijā iekšlietu ministra atļaujai, to darbība nav saistīta ar šo pamattiesību un vispārējo interešu aizsardzību un galvenokārt attiecas uz privātpersonu interešu aizsardzību.
- 20 *Cour constitutionnelle* norāda, ka, lai gan Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkts šķietami piešķir zināmu brīvību dalībvalstīm noteikt vai nenoteikt attiecīgos izņēmumus, tomēr pastāv šaubas, ņemot vērā saskaņošanu pilnībā principā, kas ir veikta ar šo direktīvu.
- 21 Šādos apstākļos *Cour constitutionnelle* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [...] Direktīvas [95/46] [...] 13. panta 1. punkta g) [apakš]punkts *in fine* ir jāinterpretē tādējādi, ka tas atstāj dalībvalstīm brīvību paredzēt izņēmumu 11. panta 1. punktā paredzētajam tūlītējas informēšanas pienākumam, ja tas ir nepieciešams, lai aizsargātu citu personu tiesības un brīvības, vai [tomēr] dalībvalstis ir ierobežotas šajā jautājumā?
- 2) Vai privātdetektīvu profesionālās darbības, kuras regulē valsts tiesības un kuras tiek īstenotas iestāžu, kas ir pilnvarotas atmāksot jebkādu noteikumu, ar kuriem aizsargā profesionālo nosaukumu un regulē profesiju, pārkāpumus, labā, atbilstoši apstākļiem ietilpst iepriekš minētās direktīvas 13. panta 1. punkta d) un g) [apakš]punktā *in fine* paredzētajā izņēmumā?
- 3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir noliedzoša, vai iepriekš minētās direktīvas 13. panta 1. punkta d) un g) [apakš]punkts *in fine* ir saderīgs ar [LES] 6. panta 3. punktu, precīzāk, ar vienlīdzīgas attieksmes principu un nediskriminācijas principu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 22 Pirmajā jautājumā iesniedzējtiesa norāda uz tūlītēju pienākumu informēt datu subjektu, kas esot paredzēts Direktīvas 95/46 11. pantā.
- 23 Tomēr ir jānorāda, ka šī norma, kura skar datus, kas nav tikuši ievākti no datu subjekta, paredz to informēt nevis datu ievākšanas brīdī, bet vēlāk. Savukārt Direktīvas 95/46 10. pantā, kas ir par datu ievākšanu no datu subjekta, ir paredzēta šīs personas informēšana, ievācot šos datus (šajā ziņā skat. 2009. gada 7. maija spriedumu lietā C-553/07 *Rijkeboer*, Krājums, I-3889. lpp., 68. punkts). Datu subjekta informēšanas tūlītējums izriet nevis no iesniedzējtiesas minētā Direktīvas 95/46 11. panta, bet no 10. panta.

- 24 Attiecībā uz privātdetektīva veiktu izmeklēšanu no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka viņam var būt jāievāc dati vai nu tieši no datu subjekta, vai netieši, tostarp no trešajām personām. Tādējādi ir jākonstatē, ka gan Direktīvas 95/46 10. pants, gan 11. panta 1. punkts atbilstīgi apstākļiem var būt būtiski šādā izmeklēšanā.

Par pirmajiem diviem jautājumiem

- 25 Ar diviem pirmajiem jautājumiem, kuri ir jāpārbauda kopā, iesniedzējtiesa jautā būtībā, pirmkārt, vai atbilstīgi Direktīvas 95/46 13. panta 1. punktam dalībvalstīm ir iespēja vai drīzāk pienākums transponēt savās valsts tiesībās izņēmumus, jo tajā ir paredzēts pienākums informēt datu subjektu par tā personas datu apstrādi, un, otrkārt, vai privātdetektīva darbība, kurš rīkojas profesionālās organizācijas interesēs, lai izmeklētu reglamentētās profesijas, šajā gadījumā nekustamā īpašuma aģenta, ētikas pārkāpumus, ietilpst šī 13. panta 1. punkta d) vai g) apakšpunktā.
- 26 Vispirms ir jānorāda, ka šādi dati, kurus, kā norāda iesniedzējtiesa, pamatlietā ievāc privātdetektīvi, ir par personām, kuras darbojas kā nekustamā īpašuma aģenti, un attiecas uz identificētām vai identificējamām fiziskām personām. Tādējādi tie ir personas dati Direktīvas 95/46 2. panta a) punkta izpratnē. To vākšana, glabāšana un nodošana, ko veic tāda reglamentēta iestāde kā IPI vai privātdetektīvi, kuri rīkojas tās vārdā, tādējādi ir raksturojama kā “personas datu apstrāde” Direktīvas 95/46 2. panta b) punkta izpratnē (skat. 2008. gada 16. decembra spriedumu lietā C-524/06 *Huber*, Krājums, I-9705. lpp., 43. punkts).
- 27 Lai atbildētu uz uzdoto jautājumu, ir jāpārbauda, pirmkārt, vai atbilstīgi Direktīvas 95/46 13. panta 1. punktam dalībvalstīm ir iespēja vai pienākums noteikt vienu vai vairākus tajā uzskaitītos izņēmumus pienākumam informēt datu subjektu par tā personas datu apstrādi.
- 28 No Direktīvas 95/46 preambulas 3., 8. un 10. apsvēruma izriet, ka Savienības likumdevējs ir paredzējis atvieglot personas datu brīvu plūsmu, tuvinot dalībvalstu likumus, saglabājot personu pamattiesības, tostarp tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību, un nodrošinot augstu aizsardzības līmeni Savienībā. Šajā direktīvas 1. pantā ir paredzēts arī, ka dalībvalstis aizsargā fizisku personu pamattiesības un brīvības, jo īpaši viņu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību attiecībā uz personas datu apstrādi (iepriekš minētais spriedums lietā *Huber*, 47. punkts, kā arī 2011. gada 24. novembra spriedums apvienotajās lietās C-468/10 un C-469/10 *ASNEF* un *FECEDM*, Krājums, I-12181. lpp., 25. punkts).
- 29 Šajā nolūkā Direktīvas 95/46 10. un 11. pantā ir pienākums informēt datu subjektu par tā datu apstrādi, vienlaicīgi paredzot tās 13. panta 1. punktā, ka dalībvalstis var pieņemt tiesību aktus, lai ierobežotu šo pienākumu piemērojamību, ja šāds pasākums ir nepieciešams minētā 13. panta 1. punkta a)–g) apakšpunktā uzskaitīto mērķu dēļ.
- 30 Iesniedzējtiesa šādā ziņā šaubās par rīcības brīvību, kāda ir dalībvalstīm, ņemot vērā likumdevēja iecerēto saskaņošanas mērķi, kas ir izteikts šīs direktīvas preambulas 8. apsvērumā – personas tiesību un brīvību aizsardzības līmenim attiecībā uz personas datu apstrādi jābūt visās dalībvalstīs vienādam.
- 31 Ir jāatgādina, ka Tiesa faktiski ir iepriekš nospriedusi, ka Direktīva 95/46 izraisa saskaņošanu, kas principā ir pilnīga (skat. 2003. gada 6. novembra spriedumu lietā C-101/01 *Lindqvist*, *Recueil*, I-12971. lpp., 95. un 96. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Huber*, 50. un 51. punkts). Tiesa tomēr ir arī konstatējusi, ka Direktīvas 95/46 tiesību normas ir nosacīti vispārīgas, ņemot vērā, ka tās ir jāpiemēro ļoti daudzās dažādās situācijās un ka direktīvā ir noteikumi, kuriem ir raksturīga zināma elastība, daudzus gadījumos ļaujot dalībvalstīm izstrādāt detaļas vai izvēlēties kādu no vairākām iespējām (iepriekš minētais spriedums lietā *Lindqvist*, 83. punkts).

- 32 Attiecībā uz Direktīvas 95/6 13. panta 1. punktu no tā formulējuma un tostarp no vārdu “dalībvalstis var” izmantošanas skaidri izriet, ka šī norma neliek dalībvalstīm to valsts tiesībās noteikt izņēmumus šī 13. panta 1. punkta a)–g) apakšpunktā uzskaitītajiem mērķiem, bet, tieši pretēji, likumdevējs ir paredzējis atstāt tām izvēli izlemt, vai un, attiecīgā gadījumā, kādiem mērķiem tās vēlas noteikt likumdošanas pasākumus, lai ierobežotu pienākuma informēt datu subjektu piemērojamību. Turklāt no šī paša 13. panta 1. punkta formulējuma izriet, ka dalībvalstis var noteikt šādus pasākumus tikai tad, ja tie ir nepieciešami. Pasākumu “nepieciešamība” tādējādi ir nosacījums iespējai, kas ar šī 13. panta 1. punktu ir piešķirta dalībvalstīm, un nekādi nenozīmē, ka pēdējām minētajām ir pienākums noteikt šādus izņēmumus visos gadījumos, kad šis nosacījums ir izpildīts.
- 33 Šādu interpretāciju vispirms nostiprina Direktīvas 95/6 preambulas 43. apsvēruma formulējums, saskaņā ar kuru “dalībvalstis var [...] uzlikt ierobežojumus” informācijas tiesībām, “ciktāl šie ierobežojumi ir nepieciešami, lai garantētu” šos mērķus. Turklāt to apstiprina salīdzinājums starp Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta formulējumu, no vienas puses, un šīs direktīvas 9. panta un preambulas 37. apsvēruma formulējumu, no otras puses, kuros savukārt skaidri ir noteikts pienākums dalībvalstīm noteikt attiecībā uz personas datu apstrādi, kas tiek veikta tikai žurnālistikas vai mākslinieciskās vai literārās izpausmes mērķiem, izņēmumus un atkāpes, ciktāl tie izrādās nepieciešami, lai saskaņotu tiesības uz privāto dzīvi ar vārda brīvību regulējošajām normām.
- 34 Šādu interpretāciju vienlīdz nostiprina Tiesas veiktā direktīvas par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju 15. panta 1. punkta, kas ir formulēts vārdos, kuri ir tuvi Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta vārdiem un kuros turklāt ir skaidra norāde uz pēdējiem minētajiem, analīze 2008. gada 29. janvāra spriedumā lietā C-275/06 *Promusicae* (Krājums, I-271. lpp.).
- 35 Tiesa vispirms konstatēja, ka šis 15. panta 1. punkts piedāvā dalībvalstīm iespēju noteikt izņēmumus pamatpienākumam nodrošināt personas datu konfidencialitāti (iepriekš minētais spriedums lietā *Promusicae*, 50. punkts).
- 36 Attiecībā uz vienu no šādiem izņēmumiem Tiesa turklāt nosprieda, ka šis 15. panta 1. punkts tomēr nevar tikt interpretēts kā tāds, kurš tajā uzskaitītajās situācijās liek dalībvalstīm noteikt izpaušanas pienākumu (iepriekš minētais spriedums lietā *Promusicae*, 51. un 53. punkts).
- 37 Tādējādi ir jāuzskata, ka Direktīvas 95/46 13. panta 1. punktā ir piedāvāta dalībvalstīm iespēja noteikt vienu vai vairākus tajā uzskaitītos izņēmumus, bet šīs valstis nav nekādi saistītas.
- 38 Otrkārt, ir jāpārbauda, vai privātdetektīva, kurš darbojas tādas reglamentētās organizācijas interesēs kā *IPI*, darbība ietilpst Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta d) un g) apakšpunktā paredzētajos izņēmumos.
- 39 Atbilstīgi pastāvīgajai judikatūrai pamattiesību uz privātās dzīves neaizskaramību aizsardzība prasa, lai atkāpes no datu aizsardzības un tās ierobežojumi tiktu īstenoti, stingri ievērojot vajadzīgās robežas (2008. gada 16. decembra spriedums lietā C-73/07 *Satakunnan Markkinapörssi* un *Satamedia*, Krājums, I-9831. lpp., 56. punkts, kā arī 2010. gada 9. novembra spriedums apvienotajās lietās C-92/09 un C-93/09 *Volker und Markus Schecke* un *Eifert*, Krājums, I-11063. lpp., 77. un 86. punkts).
- 40 Attiecībā uz Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta d) un g) apakšpunktā norādītajiem izņēmumiem tie norāda, pirmkārt, uz konkrēti definētu situāciju, proti, reglamentētu profesiju ētikas pārkāpumu profilakse [novēršana], izziņa [izmeklēšana], atklāšana un kriminālvajāšana, un, otrkārt, datu subjekta aizsardzību vai citu personu, kuras savukārt netiek precizētas, tiesību un brīvību aizsardzību.
- 41 Pirmkārt, ir jāpārbauda šīs direktīvas 13. panta 1. punkta d) apakšpunktā paredzētais izņēmums un jāpārbauda, vai tas ir piemērojams privātdetektīvu, kuri darbojas tādas organizācijas kā *IPI* interesēs, darbībai.

- 42 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka nekustamā īpašuma aģenta profesija Beļģijā ir reglamentētā profesija un ka *IPI* ir profesionāla organizācija, kurai jāraugās, lai tiktu ievērots attiecīgais tiesiskais regulējums, un jāziņo par šī regulējuma pārkāpumiem.
- 43 Ir jākonstatē, ka tādas organizācijas kā *IPI* darbība atbilst Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta d) apakšpunktā noteiktā izņēmuma paredzētai situācijai un ka tādejādi tā var ietilpt šajā izņēmumā.
- 44 Tā kā Direktīva 95/46 neprecizē tiesiskā regulējuma pārkāpumu izmeklēšanu un atklāšanu, ir jāuzskata, ka šī direktīva neliedz šādai profesionālai organizācijai sava uzdevuma īstenošanai izmantot tādus īpašus izmeklētājus kā privātdetektīvi, kuriem uzticēts veikt šādu izmeklēšanu un šādu atklāšanu.
- 45 No tā izriet, ka, ja dalībvalsts ir izvēlējusies transponēt šajā 13. panta 1. punkta d) apakšpunktā paredzēto izņēmumu, tad attiecīgā profesionālā organizācija un privātdetektīvi, kuri rīkojas tās interesēs, var uz to atsaukties un uz viņiem neattiecas Direktīvas 95/46 10. un 11. pantā paredzētais pienākums informēt datu subjektu.
- 46 Savukārt, ja dalībvalsts nav paredzējusi šādu izņēmumu, datu subjekti ir jāinformē par to personas datu apstrādi atbilstīgi kārtībai, kāda paredzēta 10. un 11. pantā it īpaši attiecībā uz termiņiem.
- 47 Kā uzskata *IPI*, pienākuma informēt izņēmuma piemērošana tam un privātdetektīviem, kuri darbojas tā interesēs, ir tā uzdevuma paveikšanas neatņemama sastāvdaļa. Privātdetektīviem būtu neiespējami efektīvi veikt savu darbību *IPI* interesēs, ja viņiem būtu jāizpauž sava identitāte un to izmeklēšanas motīvi, pirms vēl tiek iztaujātas personas, par kurām viņi veic izmeklēšanu. Arī Nīderlandes valdība apgalvoja, ka attiecīgā izmeklēšana būtu nolemta neveiksmei.
- 48 Tā, kā izriet no šī sprieduma 37. punkta, tomēr tieši dalībvalstīm ir jālemj, vai tās uzskata par nepieciešamu savā tiesiskajā regulējumā paredzēt Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta d) apakšpunktā paredzēto izņēmumu par labu tādām profesionālām organizācijām kā *IPI*, kuras rīkojas tieši vai ar privātdetektīvu palīdzību. Tām ir ļauts uzskatīt, ka šīm profesionālajām organizācijām un privātdetektīviem, kuri rīkojas to interesēs, ir pietiekami līdzekļi, neraugoties uz šīs direktīvas 10. un 11. panta piemērošanu, lai spētu konstatēt attiecīgos ētikas pārkāpumus, kādēļ nav nepieciešams transponēt šo izņēmumu, lai ļautu šīm organizācijām paveikt savu uzdevumu – raudzīties, lai tiktu ievērots tiesiskais regulējums.
- 49 Kas attiecas uz šī izņēmuma piemērojamību, ir arī jāprecizē jēdziens “ētikas pārkāpumi”. Tiesai iesniegtajos rakstveida un mutvārdu paskaidrojumos izpaudās uzskatu atšķirība šajā jautājumā. Kā uzskata Beļģijas valdība, pretēji tam, ko apgalvo *IPI*, attiecīgie pārkāpumi attiecas tikai uz savas profesijas veikšanai pienācīgi sertificētu nekustamā īpašuma aģentu rīcību un neattiecas uz to personu rīcību, kuras, nesaņēmušas sertifikātu, uzdodas par nekustamā īpašuma aģentiem.
- 50 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka normas par piekļuvi reglamentētajai profesijai ietilpst ētikas normās. No tā izriet, ka izmeklēšanas par to personu darbībām, kuras pārkāpj šīs normas, uzdodoties par nekustamā īpašuma aģentiem, ietilpst Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta d) apakšpunktā paredzētajā izņēmumā.
- 51 No tā izriet, ka atbilstīgi šai direktīvai dalībvalstis var paredzēt, ka tāda reglamentētā profesionālā organizācija kā *IPI* var pati vai ar privātdetektīvu palīdzību izmeklēt iespējamus ētikas normu pārkāpumus, tajā skaitā pārkāpumus, kuri izriet no tādu personu darbībām, kuras nav ievērojušas normas par piekļuvi profesijai, uz kuru attiecas šis izņēmums.
- 52 Ņemot vērā šī izņēmuma piemērojamību, nav jāpārbauda, vai privātdetektīva, kurš rīkojas tādas profesionālas organizācijas kā *IPI* interesēs, darbība ietilpst arī Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta g) apakšpunktā paredzētajā izņēmumā.

53 Tātad uz pirmajiem diviem jautājumiem ir jāatbild, ka:

- Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir nevis pienākums, bet iespēja savās valsts tiesībās transponēt vienu vai vairākus tajā paredzētos pienākuma informēt datu subjektus par viņu personas datu apstrādi izņēmumus;
- privātdetektīva, kurš rīkojas profesionālas organizācijas interesēs, darbība, lai izmeklētu kādas reglamentētās profesijas, šajā gadījumā nekustamā īpašuma aģenta, ētikas pārkāpumus, ietilpst Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta d) apakšpunktā paredzētajā izņēmumā.

Par trešo jautājumu

54 Ņemot vērā uz pirmajiem diviem jautājumiem sniegtās atbildes, uz trešo jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

55 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvas 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti 13. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir nevis pienākums, bet iespēja savās valsts tiesībās transponēt vienu vai vairākus tajā paredzētos pienākuma informēt datu subjektus par viņu personas datu apstrādi izņēmumus.

Privātdetektīva, kurš rīkojas profesionālas organizācijas interesēs, darbība, lai izmeklētu kādas reglamentētās profesijas, šajā gadījumā nekustamā īpašuma aģenta, ētikas pārkāpumus, ietilpst Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta d) apakšpunktā paredzētajā izņēmumā.

[Paraksti]